

NYCTICORAX NYCTICORAX VERSUS PANTHERA LEO

Willem van der Waal

In het voorjaar van 1990 was het dan eindelijk zover: van de zeven vrij levende Kwakken in en rond Artis bleken er zes elkaar zo aardig te vinden dat ze elkaar het ja-woord gaven. Drie paren begonnen drie nesten te bouwen, de zevende Kwak kon slechts toekijken.

Van de drie paren bleek uiteindelijk maar één stel succesvol: het bracht drie jongen groot. De eenzame vrijgezel kreeg na het mislukken van de twee andere broedsels weer wat gezelschap. De twee ouders konden met gemak hun jongen voeren, want de alleen voor de Kwakken toegankelijke visvoorraad bevatte ruim voldoende voedsel. De Blauwe Reigers en de Kokmeeuwen zaten nieuwsgierig te kijken hoe die Kwakken dat toch flikten. Het gekke was dat de Kwakken hun natuurlijke neiging tot vissen niet onderdrukten. En daarom zag je iedere avond in de schemer Kwakken vanuit Artis de stad in vliegen om te gaan vissen. Soms drie naar oost, dan weer vier naar noord, enzovoort. Steeds vaker kon je Kwakken zien in bijvoorbeeld het Oosterpark, het Flevopark, op de Linnaeuskade of de Zeeburgerdijk. Een geliefd plekje was het Oosterdok. Op de balken die de vaargeul naar de marinewerf afsluiten kon je regelmatig één of meer Kwakken tussen de rustende Aalscholvers zien staan. Ook leuk was het om een Kwak vanaf een van de replica van de Oostindiëvaarder de Amsterdam hangende tros te zien vissen. Ach, Amsterdam zag er in de zeventiende eeuw waarschijnlijk net zo uit.

Mede door dit succes besloot Artis al zijn Kwakken van de hand te doen. Van de nog aanwezige 22 vogels werden er 11 naar het Natuurpark in Lelystad gebracht. Daar werden ze gekortwiekt op een eiland losgelaten. Als deze of hun jongen vliegvlug zijn geworden wacht Lelystad waarschijnlijk een zelfde Kwakkencircus. Zo met de Batavia in de buurt lijkt het dan net Amsterdam, het zal mij benieuwen.

De overige negen Kwakken liet men vrij in Artis zelf. En dat gaf een drukte! Soms vlogen er vijf, zes of zelfs zeven Kwakken langs mijn huis. Erg exotisch, zeker als ze op warme zomeravonden nog eens begonnen te roepen ook. Kwamen er 's avonds mensen op bezoek, dan kon ik meedelen dat ze precies op tijd waren om straks de Kwakken te zien langs komen. Hetgeen gebeurde. Regelmatig kon ik ze ook op de touwen en trossen van de tegenover mijn huis liggende woonschepen zien staan vissen.

In de eerste helft van juni 1990 waren de drie jonge Kwakken uitgevlogen. Ik zag ze regelmatig langsvliegen. Ze bleken erg plaatstrouw, maar vanaf eind augustus 1990 lieten ze zich niet meer zien. Waarschijnlijk zijn ze in navolging van hun wilde verre voorouders naar zuidelijker streken getrokken.

Al met al was er toch wel sprake van topdrukke voor de Kwakken. Nergens was meer een rustig plekje om eens diep na te denken over die dag dat ze uit de grote voliëre gehaald werden. Nou, bijna nergens. Het Kerberterras en de bijbehorende vijver schenen nog wel geschikt om je even te verpozen en om te vissen. De Artiskenners voelen nu reeds nattigheid: het Kerberterras is het zogenaamde leeuwenterras, en de vijver is er om de leeuwen van de mensen weg te houden. En soms, niet altijd met succes, omgekeerd. En wat doe je als leeuw, zeker als het vrijdag is, de door mensen bedachte vastendag in de dierentuin? Dan pak je een Kwak, mmmmm lekker! De volgende ochtend vond men nog slechts een hoopje veren. De natuur is hard. Als prooi rest verder er diverse keren uitsluitend adulte kwakkenveren gevonden: de drie jonge vogels zijn dus zeer waarschijnlijk niet opgegeten.

1991

Al rekenend en tellend (ja zeker, ook dit jaar hielden Guus en ik onze jaarlijkse kwakkentelling) bleek het aantal vogels begin maart 1991 negen te bedragen, alle adult. Alweer een oneven getal, zodat er bij broedgevallen opnieuw een betreurenswaardige vrijgezel zal moeten toekijken.

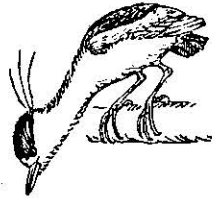
Overigens, werden wij vorig jaar bij onze telling vermaakt door Raven, dit jaar was er een Amerikaanse Torenvalk die rondvlog. Van de Raven werd één exemplaar opgepakt en in een kooi gezet. Van het RIN in Arnhem ontving men er twee en van Blijdorp Rotterdam één, dit alles om een fokprogramma te starten. Misschien wordt de Raaf dus net als de Kwak een nieuwe Amsterdamse broedvogel.

De Kwakken hebben de korte felle winter van februari 1991 goed doorstaan. De inhoud van de voerbak in Artis werd met behulp van een thermostaat boven nul gehouden. Toen de dooi eenmaal was ingevallen kon je de Kwakken weer zien vissen in de omgeving; rond de wakken en langs de open

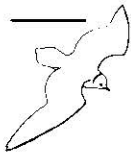
geulen. Het broedseizoen 1991 verliep voorspoedig. Er werden vier nesten gebouwd, dit maal gezellig tussen de broedende Blauwe Reigers. Helaas ging één nest verloren, en bracht van de overige paren slechts eentje vier jongen groot. Deze jonge Kwakken verschaffen mij, samen met de eerste- en tweede jaars Aalscholvers die ook in de tuin geboren zijn en de soms wilde adulte Aalscholvers die op bezoek komen, een bruisend uitzicht op Artis. Nu nog een knappe zomer en ik ben echt tevreden.

Met dank aan Guus van Duin, alsmede aan Ruud den Hartog en zijn collega's van de vogelverzorging van Artis.

Willem van der Waal
Binnenkadijk 274
1018 ZJ Amsterdam
020-6272129

DUTCH BIRDING

DE EERSTE EURO BIRD WEEK OP TEXEL, 12 T/M 18 OKTOBER 1991

De jaarlijkse DBA-vogelweek op Texel krijgt dit jaar een internationaal karakter onder de naam "Euro Bird Week". Deze week wordt georganiseerd door de Dutch Birding Association, in samenwerking met een aantal buitenlandse vogeltijdschriften.

De 'grote meeting' (een uitgebreiden versie van de traditionele DBA-vogelweek) zal, naar het zich laat aanzien, door tientallen buitenlandse vogelaars worden bezocht. Van zaterdag 12 tot en met vrijdag 18 oktober zullen er elke avond lezingen worden gehouden voor alle geïnteresseerde vogelaars op Texel, in de zaal van het NIOZ, dicht bij de haven 't Horntje.

Het programma voor deze lezingen is nog niet volledig bekend. Onder meer zal de bekende Amerikaanse ornitholoog Kenn Kaufman zal een lezing houden over de herkenning van Thayers Meeuw *Larus (glaucoides) thayeri*, Lasse Laine uit Finland persenteert een 'mystery bird' competitie en de beroemde Litouwse natuurfotograaf Algirdas Knystautas zal een lezing geven over de ornithologische specialiteiten uit de USSR. Alle vogelaars kunnen aan deze bijzondere week deelnemen. Men wordt geacht accomodatie zelf te regelen. In het augustusnummer van Dutch Birding zal het volledige programma voor de avondlezingen worden gegeven.

Gedurende de week wordt er ook een 'kleine meeting' gehouden, leden van Europese en Amerikaanse dwaalgastcommissie praten over de behandeling van zeldzaamheden en determinatievraagstukken. Leuke discussiepunten die uit deze sessies naar voren komen, zullen tijdens de avondlezingen voor een groter publiek worden toegelicht.

Mocht u vragen hebben of meer informatie willen ontvangen over de Euro Bird Week, dan kunt u contact opnemen met: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam.

VVV Texel, Groeneplaats 9, 1791 CC Den Burg, 02220-14741